

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztőségi szállítás:
külső szénutca Sikó-ház, 36. számnál.
Kiadó hivatal:
Stein János könyvkereskedésében.

Előfizetési díj:
Évnyelvényenként 3, félre 6 pfrt külföldre évenyenként 4 pfrt.
Megjelenik a K. Közlöny minden Keddén, Csütörtökön és Vasárnap.
Hirdetések minden egyes hirdetés után 10 pfrt bérlegdíj és minden négyhásas egy sor után számítandó 4 pfrt beküldése mellett közzétételnek.

A lap szellemi érdekeit illető közlemények a szerkesztőséghez, az anyagi ügyeket tárgyalók u. m. előzetes, hirdetések, reklámok sat. a kiadó hivatalhoz utasítandók bérmentesítetten.

POLITIKAI SZEMLE.

Kolozsvárt, jul. 24-kén.

(D) Két világrészben dühöngöttek közelebbről a lázadás dacmonai s tárgyat adtak a diplomatiának és hírlapoknak. Amott a szepoik lázongása Bengáliában, itt az olasz s azzal kapcsolatosnak látszó spanyol lázongás Nyugat-Európában. Mindkettő mint szomorú katasztrófá néhany száz bűnös és büntetlen elvérzését vonja maga után; mindkettő mélysárolja az emberiséget; melynek talán a civilizáció dacára végső sorsa az, hogy miután többé özönvíz nem lehet, önmagát irtsa ki a föld színéről. Mindkét ponton lázadások inkább szomorítóak mint gyógyító hatásúak. Minél makacsabb és engesztelhetlenebb a lázadás, annál makacsabb s engesztelhetlenebb lesz azon kormányok magatartása, melyek ellen a lázadások intézettek. Ellenben a nép ildomossága után kell hogy engedjen végre is minden kormány a nép igényeinek.

A legfontosabb kérdés, ki kezdeményezzen, hogy idves legyen az eredmény? A mostani kormányok nagyobb része fékvészített forradalmak letiprásával foglalta el szilárd állását s biztosította magát. Szuronyal úgy, mint az időkhez alkalmazott intézményekkel. S miután azt minden diplomata jól tudhatja, hogy „par force” a forradalom testét leverni rögtön lehet, de szellemileg megtöréséhez idő és kiengesztelődések szükségeltetnek, a szurony és idő szerinti intézmények szigora nehezen tágható.

Valamint a belga királynál nemes lélekre és nagy fejedelmi bölcseségre mutatott a minapi engedékenység, ugy nagyon kényes ott, hol a forradalmi elemek a kormányzással teljes elmentében állanak, oly engedményeket tenni, melyek a lázadások által igényeltetnek — sőt ez lehetlenség is, ott, hol éppen például egy monarchiával szemben republikánus van szó. Ellenben hódolhat-e ott a nép, hol kitartólag foly az üldözés? a mint ez Nápolyban és még Franklonban is napirenden volt, hol ignorálva lön minden emberi méltóság, minden emlékezet a haza iránt egykor híven tett szolgálatokra?

Mi fogja kiragadni ezen circulus vitiosusból Nápolyt, Frank és Spanyolországot? Egyetlen egy segíthet: bátran lépni az illető uralkodóknak a kegyelem és kellő szabadelvűség útjára. Im az ausztriai birodalom csöndes, mert uralkodónk elég magas lelku volt kegyelmezni tudni.

Mind Franklon, mind Nápoly trónja most a katonaság és legalsóbb néposztály vállaira támaszkodik, s tán ezzel el van érve azon cél, hogy a nyers tömeg a forradalmak igazgatásaitól elvonat, de maga a seb, mely a jogerzet igényeinek ki

nem elégítésében gyökerezik, mind csak terjed ez alatt. A nyers tömeg soha semmi országslás formát sem volt képes biztosítani.

Nagy fontosságu az európai politikára az angol-indiai lázadás, mely egyrészt az angol erejét az európai ügyektől elvonja, másrészt alkalmat nyújt az európai hatalmaknak, hogy a Londonban tartozó országok elleni támadások alkalmára is kényseríteni ki értsék Angliát.

Ámde aligha e királyság kényserítetteti engedi magát. Angolhont éppen emberies intézményei biztosítják a forradalmak ellen. Éppen azért nyugodott benső határai közt, mert nem használja az üldözés fegyverét.

A józan és emberileg szabad intézményekben fekszik az államok nyugalmanak biztonsága.

G A Z D Á S Z A T I Ü G Y.

I.

Szellemi haladás és anyagi tehetség együtt védhetik meg nemzetiségünket az enyészettől. Szellem, anyagi tehetség nélkül, csak egy szikra, mely világot áraszt, de ellobban anélkül, hogy a kellő eredményt biztosítaná. Hány magasztos eszme, hány üdvös terv nem szülemlett és halt el tehetlenség miatt?! legjobban tudjuk és érezzük mi; kik ünneptagadásunkkal ha képesek vagyunk is áldozatot hozni, de nem abban a mérvben tehetjük, mint azt szükségünk és buzgalomunk igényli.

Bizonnyitja ezt a nemzeti irodalom és színészet állása, melyek nagy, mondhatni rendkívüli haladásuknak dacára, a nyilvánult lelkesülés mellett sem bírtak azon terjelemre vergődni, melyet a nemzet részvételében elfoglalnok kellene.

Es kérem, midőn Erdélyben nemzetünk legerélyesebb fia gróf Mikó Imre, és magasztos szellemű lelki főpásztor Hajnald Lajos ur ő nagyméltóságuknak, páratlan hazafias áldozatuk segítségével, rövid idő alatt Kolozsvárt muzeumot, Csikban központi tanodát és tanítói képezdét, Háromszéken ipartanodát lesz szerencsés a nemzet tevékenysége felmutatni; megtörtént az anyagi téren is minden, minek történni kellett és lehetett volna?!

Ha a tárgyakról felülegesen akarunk itélteni, úgy el mondhatjuk, miszerint e tekintetben is megtétezt a lehetőség minden; mert Kolozsvárt gazdasági egyesület, és mintagazdaság létesítetett. De azoknak országos, az egész nemzetre kiható rendeltetésüket tekintve, kénytelenek va-

gyunk bevallani, hogy a ki tűzött célnak nem felelnek meg.

Es innen magyarázható azon részvétlenség, mely ezen intézetek iránt, országsszerle észrevehető; mert hiányzanak az on eszközök, „összeköttetések, flokegyletek” melyek hatásukat az egész országra nézve, üdvössé, hasznossá tehetnék.

Es ezen inkább csak a közel vidékekre kiható intézetek azok, miket anyagi téren felmutatni képesek vagyunk. Igaz irtunk, indítványoztunk eleget mindent, nevezetesen: földhitel, takarékpénztár és gazdasági intézeteket. De tudom szerént ezek mind csak ohajtások maradtak, melyeknek létesíthetőségét tettelesen nem kísértettük meg.

Es teszem fel, hogy a már létesült intézetek hiányait orvosolni, azokat szélesebb alapra fektetni nem töltünk függött; vagy a javallak közül többekre nézve, el nem hárítható akadályok miatt, melyek magános uton sokkal előtt tudva voltak, a tetteleges fellépés feleslegessé vált: nem maradt-e azok közt olyan is, melyet életbe léptetni szabadságunkban állott? én azt hiszem, igen; értem a gazdasági tanintézetet. Erről a jövő ciklik.

Gróf KÁLNOKY DIENES.

A REFORMATUSOK KÖZZSINATJA.

(Folytatás.)

Nem tehetjük, hogy az ugy nevezett desolált egyházak állapotáról, részünkről is teendő egy pár szót elhallgassunk.

Még a nagy Hunyadi Mátyás alatt, mikor Oláhország a magyar korona alatt volt, s mikor a török terjeszkedés miatt, különösen Oláhország sok villongásoknak volt kitéve; mondjuk, Mátyás alatt törvény hozatott, hogy a koronának a nép által fizetni szokott tized adása alól az oláhok fölmentettek, „hogy a szomszéd Oláhországból ide telepedésre kecsgegyessenek.” — Isabella alatt Erdélyben a nemeség, bizonyos arenda cím alatt évenként fizetendő csekély öszveért, ezen tizedet a koronától megváltotta magának, s ekkor a magyar és oláh helységek külön-külön öszveíratlak, mert, mint említők, a tizedért arendát csak a magyar helységek után fizettek; s ez így volt 1848-ig. — Ha jelenben azon akkor öszveírt magyar helységeket megtekintjük, fájdalom, igen sokat találunk, hol alig lakik egy-két magyar, sőt igen sok olyan hely-

SAPHIRA.

Koszorúzott pályamű.

Irtá

HALMÁGYI SÁNDOR.

A szerencsecsillag.

(Folytatás.)*

— Ej én teremtető, már mi lette megint nemzeti uramat! — vizsónzá Tamás, a ki meg nem foghatta, hogy ilyen időben mit kívánhat többet az ember egy száraz helynél, a hová meghuzza magát, s egy kis vacsoránál, a melylyel az út faradalmait után éhségét enyhítse. S még hozzá, ha egy jó pohár borra is volt kilátás, igazán hálátlanságnak tetszett előtte, hogy gazdája sohajtozva tovább kívánczolt.

Veszekedést is akart ezért kezdeni, a mint ez már szokása volt a sok szabadsággal élő vén szolgának; de az udvaron közelgő léptek zaja hallatszott és egy durcász, rekedt hang, mely bőszenen formédt a szüntelen ugató kutyára: „Ne, te Bodri te! bujj el már... hogy a suj ögyen meg!” Aztán mindjárt erre a vas retesz csikorgva engedett egy matató keznek, s a nehéz, pántos ajtó kinyílván egy retentő borzos és álmos kamasz állott elő. Mint egy húsz évesnek nézett ki, vállát fekete zeke fódte, baljában egy nagy lámpást tartott, a melynek messzesugárzó világa hosszu udvarba vetett vörös-sárga, remegő fényt.

*) Lásd a Kolozsv. Közl. 99-dik számát.

— Isten hozta kigyilmeket! — szólt Áron elkészeredett hangon; s jóformával meg se nézte a vendégeket, hanem az ajtó mellé állott, várva, hogy lépjenek be, s mielőbb bezárhassa megint az ajtót.

A lovag először is egy ezüst pénzdarabot nyomott a markába, hogy jobb kedvet csináljon neki.

— Fogd e csekélységet. Csak ugy adom neked, — mondá.

— Nekem-e? — kérdé Áron boldogtalan bámészkodással. — Azt bizony soha se, — folytatá rövid gondolkodás után. — Talán bizony majd ellopják tőlem!

S oly bárgyu arcczal és komoly tekintettel nyujtotta vissza, hogy a lovagnak könnyű volt egyszerre kitalálni, hogy egy ártatlan, félkegyelmű emberrel van dolga. S valóban szegény Áront az egész város „félköttyű”-nek nevezte, a mi ugyanazon fogalmat fejezi ki, s csak olyan egyeniségekre talál, a kiknél az ostobaság szeretetreméltó eredetiséggel párosul. A lovag és csatlósa alig tartóztathaták magukat, hogy hangosan föl ne nevensenek bibliai ártatlanságnak a szegény góbenak, a ki vonakodott elfogadni az ajándékot, nehogy majd ellopják tőle. Eredeti gondolat!

Azonban utasaink kántárszáron vezette lovaikat belétek, s miután Áron a nagy tölgyfaajtót ismét gondosan bereteszte és a komondát, a mely újból vakkant vagy kettőt, jól megriógatta, mondvan: „hallgass már, hogy a fránya ett volna meg!” a hosszu udvaron végig vezette a vendégeket egy nagy színhöz. Itt Tamásnak más lámpást gyujtott, s aztán néma intéssel tudat adta a lovagnak, hogy kövesse őt, mert most a házba vezet. Pompáson tudott beszélni ez az ember, a nélkül, hogy a száját fázasztotta volna.

Az udvar egy részén visszamenve, s a

nagy körifánál balra kanyarodva, az emeletre épített rozszant házhoz siettek; meredek, recsegő deszkalépcsőzeten mentek föl s egy feles tornác közepé táján alacson vasajtó előtt állottak meg, hol a lépcsőzetnél kissé megszusogódott székelv suhancz oly sokat mondó suta arcczal állott félre, hogy szó nélkül is meglehető érteni, miként ökeme kalauzi hivatását befejezettnek tekintí, s alig várja, hogy kotródhassék.

Maga se tudá miért, a lovagnak e perczben minden, a mi vele e viharos útn történt: az ismeretlen város tekervényes utcáin dörgés, villámlás és eső közti bódorgása, a vak szerencsére megtalált világos ablak első feltétele, a zordon ó-épület, mely, mint a villámok futó fényénél kivenni lehetett, egy ellagyatott klastromhoz hasonlított, az aggyastán nyers beszédmódja, mely mégis valami kellemes, vonzó jellemmel bírt, a bugyuta házi szolga jelbeszéde, a recsegő tornác, a hosszu folyosó, a rozsdás vasajtó, sőt még a zúgó körifla is oly rejtélyes színben tűnt fel, hogy szíve sebesebben kezdett dobogni, s midőn jobb kezét a kilincsre tette, baljával kardját közepén fogva ösztönszerűleg magához szorította.

Majdnem visszafojtott lélekzettel nyitott be, s a mint áttéte lábát a magas küszöbön megfordult, hogy a súlyos ajtó kilincsébe visszazereszse, Áron már eltűnt volt, a mi szintén idegenszerű benyomást tön.

Lakálytalan, tágas teremben találta magát, szemben egy fehér bajuszu és szakállu, nagy, kopasz, körülbelül hetven éves emberrel, a ki oly egyenes, majdnem déleze, kihívó testtartással állott az asztal mellett, mintha csak most rugta volna el a finak-évek utolsóját, s a kiről alig lehetett meghatározni, hogy melyik rendhez tartozik. Öltözete a legközönségesebb, szintelen kelméből volt készítve, s egy

kényelmes kurtamentéből, nyakiggomolból, sujtásos, hosszu mellényből és a czombhoz szabott, magyaros nadrágból állott. Semmi se volt rajta különös, csak a bő, ráncos szattyánicszma, melybe viseltes nadrága vala húzva. Arcvonásait is a rozslu világitott teremben nem emelte valami méltóságos, nemes kifejezés; sőt tekintete e perczben kétkedő, firkászó, majdnem szuró volt, a mi kellemetlen érzést okozott.

Azonban leginkább meglepte s zavarba hozta lovagunkat a butorzat és holmi különös tárgyak sajátságos keveréke.

A közepén egy másfél ölnyi hosszu és széles asztal állott betérítve nagy, kék, házi-szöttes szőrabrosszal, mely mellett legalább is huszonnégy személyi tarthatott volna tört; a szembelevő falon, egy penészes cifra kantar, egy széles és görbe rozsdás kard, egy szép női mellkép lengyel öltözkéssel és fejékkal és több piciny, finom fűrésze függött; az ajtó mellett egy magas pohárszék állott, mellette fehér márványból egy gyönyörű junói szobor; az utcára szolgáló rostélyos ablak tágas fulkéjében egy öreg karosszék, s előtte háromlabu, törpe asztalka, melyen több apró kalapács, véső, reszelő és ércdarabok heverték; az ablakfulkétől jobbra a szegeletben még egy polcz vonta magára a figyelmet, mely kutvabross, súlyos, nagy, folians-alaku könyvekkel volt megrakva, s a tetejében egy fönnyóra árnyallott.

Jövevényünk mind ezt egy pillanat alatt szemügyre vette; és nem csoda ha nem tudá elhatározni: egy különöz vén nemessel, egy penészes agyu világkerülő tudóssal, vagy egy közönséges mesteremberrel, a legjobb esetben az ötvösök czéhmasterével, vagy kívül áll szemköz.

(Folytatjuk.)

KÜL- ÉS BELFELDI LEVELEZÉS.

ség van, hol az idő viszonyosságai során a magyar elem annyira kipusztult, hogy jelenben egy magyar sincs a nagy birtokosokon kívül, kik, tudja Isten, hol laknak. — Az ezen összeírásban foglalt magyar helységek közül mindenikben volt magyar egyház, valamint ezen egyházakat fenntartó alap is volt majd mindenikben. — Az utódok gondatlansága miatt ezen alap rendre csaknem mind elidegenített. — A mi abból korunkig megmaradt, s illőleg az ev. ref. ügy nevezett desolált, elpusztult, egyházak birtokait teszi, azok jelenben, nem tudjuk minő intézkedés és engedmény folytán, azon birtokok — bizonyos partialis tartás, s meg más költségek fedezése czime alatt, az esperes urak kezén és birtokában vannak, s voltak, tudja Isten mióta. — Nem terjeszkedünk mindazon visszaélések leírására, melyekkel a régebbi időkben ezen egyházak javai kezeltettek; t. i. igen sok helyütt, a kegyes elődöktől e czélra ajándékozott földeket a nemzeti-ségéből kivételt utó, törvénytelenül saját birtokába olvasztotta; más magyar egyházi birtokokat a görögvalás uniójához, különböző érdekek miatt, az unitus görög papoknak adták; a mi földbirtok pedig ezen eljárások daczára is az esperesek kezén maradtak, azokat ők donálták el rokonai között; az újabb időkben pedig igen sok ilyen desolált egyházak újabb népesedés által érdekesek lettek volna legalább egy levita, egy iskolatartására; de, minthogy Erdélyben a falvak igen közel esnek egymáshoz, két, három, négy sőt öt ily egyházat kell vala összesíteni egy pap, vagy bár egy levita tartására, hogy egy éven át bár kétszer hallja az egy-egy ily helységben lakó 5, 6, 7, 8 sőt sok helyt számosabb magyar család az Isten igéjét; bár egyszer egy éven át hallja meg, hogy ő a család, minő főcsaládhoz, minő nemzethez tartozik; s ezen jövedelem szaporítás, ezen fukarság, ezen elhanyaglás eredménye az, hogy az erdélyi 18 egyház-kerületből alig véve ki a 7 székely kerületeket, majd minden régi magyar helységben sok magyar család van, melynek tagjai egy szót sem tudnak magyarul, hanem a helység más ajkú, és vallású népével azonosultak; hogy ez nemzetiségünknek, s magára a vallásra mekkora pusztulás, azt nem szükséges bővebben fejtegetni. — Igen üdvös és mulhatlan kettős kötelessége volna a mlgos. egyházi főtanácsnak egyházi kerületenként külön bizottmányokat kinevezni, melyek az Isabella korában összeírás nyomán minden régi magyar helységben járnának végére az egyház javai miben-állásának, az urbíri felszabadulás előtti és utáni viszonyainak, s a még tán egyetlen remedium, a reclamatio útján, catastralis fölméréskor is az ily javakkal, kétségköl tett capitulatiót helyrehozni; a közzsínatnak pedig szintén üdvös és kettős kötelessége, az ily egyházak vagyonát illető kérdésre nézve, a megtartás gondoskodásán kívül, üdvös intézkedésbe bocsátkozni, azokat összeítani, rendezni, vagy a nevelés alapjára fordítani; hogy ezt se a mlgos. egyházi főtanács, de a közzsínat tenni el ne mulasztja, a nemzetiség, vallás, közérkölesiség és emberiség ügye parancsolják, ne bízzák, a különben igen tisztelt esperesekre; nem hiszszük ugyan, de a múltakból ítélve, könnyen tarthatni, hogy az esperesi képzelet méltóság, és tekintély fenntarthatása indokából ezen igen-igen fontos tényezője nemzetiségünknek ismét csak a régi kerékvágásában fejejtetik.

(Folytatása következik.)

Bern. — A svájci kiállításról még egy pár szó. Kitérve a kiállítás földszinti nagy teremébe, a szem akaratlanul megakad. Paravicini baseli gyárnok izletes, sokféleséges igen szép vasöntvényein, nyújtott és esztergált vasdarabjain.

Mellettök találtak a hosszú fal bal oldalán a timároknak gyártmányait, melyek közt különösen a fontos talp, és a finom kesztyűnek való szatyján valami kitűnő.

E terem fenekében láttam az ország köveit kisikarolva, és természetes formájában, ásványvizeivel együtt. Itt megállva, összehasonlítást tevék Erdély e nemű kincseivel, s abba annyira beleemlyedtem, hogy mindenki engem nagy ásványbuvárnak tartja, pedig én ahoz ugyan nem értek; azonban mégis azt merem állítani, hogy az itt üveg alatt kitett arany ércz — oly silány, hogy az utolsó vöröspataki bányatulajdonos gyűjteményébe be nem tenné, és ilyen ítéletet kelle mondanom a többiekéről is, leszámítva a feldolgozást vagy sikárlást, mely értelmes munkát árul el.

Az első emeletben a szöcsmunkákat vévén szemügyre, a szácska-nemű az erdélyi szöcskákhoz hasonlít, női nyakkabavető gallérok készülnek, s ha bár sötét-barnából fehérbe átmenő színvegyületét szépnek, becsesnek tartják, be kell vallanom, hogy ebben a tekintetben is jobb az erdélyi ízlés, és nyugodtan nélkülözheti ama szép kis ország nőnemé ezen vizimadár prémjét, ha végig tekint mindazon vadállatok bőreire, melyekkel prém és béléss alakban az ország oly igen gazdag, s melyeket a svájci sem minőségben, sem mennyiségben meg nem közelít.

A gazdákát illetőleg jelenben, kevés van mondani való. 18 kiállítást számlál a csekély számú eke, és ezek is nagy részben a Dombales-eké utánzásai a nélkül, hogy javított, vagy a helyhez, melynek szentelve, alkalmaztatást nyertek volna. Így láttam 6 boronát, 6 kézi vető, és 2 cséplő gépet, 4 trágyalé-szivattyút, 6 cultivatort, 2 szecskát, és 2 répa-vágót, 6 forgó és szűrő rostát, 1 borsajtót, 2 kézimalmot, és 3 kaszavető gépet.

Ez utóbbit kivül, a többi figyelmet sem érdemel.

Az alapelvek, melyeken a kaszavető szervezete épül a Mr. Tauaillon malomkováója, mit 1855-ben a párisi kiállításban bámulók, s melyet, ha a nagy malmos gazdák nem ismernének, különös figyelmükbe igen ajánlok.*)

Azonban legyen szabad itt véleményemet kimondani, hogy én a verhetőt, még most a continensen általában használni szokott, lágy kaszákat igen hiányosaknak tartom; és okaimat, (melyeket egy kiadandó, a három világ-kiállításban legjobbnak talált gazdasági eszközök és gépek leírásában rajzokkal felsorolandók) a praktikus angol és amerikai jelen gazdasáztól merítettem, a hol is kizárólag az aczélszákak léteznek, melyeket közsörűkövön kivenvén, egész napi kaszálás közben csak egy arra készített fenkövel húzatnak meg, s kalapácsal nem verhetők.

Két roppant állványon látam svájci, mondhatni kizáró legjobbat, az absinthe (üröm-pálinka) és kirsch (cseresznye-pálinka). Ezen két pálinkanem, nagy részben mind kivitetik az országból, belfogyasztásra kevés marad. Tavalyi esztendőben absinthe kivitetett 6,387, ⁵⁵/₁₀₀ má-

*) Leírása és rajza található Journal d'agriculture pratique. Paris 1855. IV. Tom. 572. l.

zsa, kirsch 662, ⁷⁵/₁₀₀ összesen 4,230,192 fr. nkért, mely öszveggel az ország gazdagodott. Mennyi üröm, és mennyi apró és vad cseresznye van Erdélyben! mennyit lehetne kifőzni! és minő pénzt lehetne belőle bevenni! mondanom nem is kell.

Ki hinné, hogy itt az örökös hóval fedett alpesek közt annyi szőlő terem, hogy a kiállításnál 34 egyén palackjai képviselik a svájci borászatot, magam is elcsodálkoztam, itéletet azonban nem mondhatok, mert a kóstolás a választmányi tagok kizáró joga lévén, annak idejében meghalljuk itéleteket, smidőn azt talán közölni bírom, emliteni fogom az itten tervezett, és a kiállításban is természeti nagyságban látható hosszukó hordókat pinczék számára.

Végezetül felhozom itt Stempfi ur***) mondatainak némelyikét, mi a kiállítást igen jellemzi.

A kiállítás megnyitására 2050 iparkiallító 20,000, 138 műkiállító 277 czikkkel, 103 beküldő (szerző és kiadó) 8000 darabot meghaladó írománnyal volt képviselve, gazdasági kiállításra, mi 1-től 10-dik octoberig tartand, teméntelen bejelentés érkezett.

E kiállítás legelőször foglalja magában minden ágazatot a nemzeti terménynek, az ipar mellett áll a szép irodalom, a mesterség szomszédja a földmívelés.

A fő eredmény, mit e kiállítástól a Svájci vár, a minden osztályok szoros összetartása, közremunkálása, egymás elősegítése, solidaritása felőli meggyőződésének szilárdulása; mert a tevékenységi különböző ágazatok közreműködésében, kölcsönös emeltyüzésében áll a teljes nemzeti élet.

„E kiállítás legelőször foglalja magában Helvetzia minden cantonját, mi nagy befolyással lesz a szellemi és anyagi természetmények körében is, azon nemzeti egyetemet emelni, mely historiai és politikai kötelekeinek bütyölkje.“

„E kiállításban a szépirodalom egyik ága oly kitűnő, hogy meg kell említeni, és ez a népevelési osztály, melyben az öszves Svájci iskoláinak törvényei, tanító helyei, és szerele le vannak téve, azon iskoláinak, melyekben 8000 tanító 500,000 gyermek lehető legkövetesebb nevelésén és tanításán szorgalommal dolgozik. Ebben van letéve a Svájci szellemi és anyagi jólétének csemeteroskolája, itt oltódik be azon nemes galy, mely meghatározza e nemzet jövőjét; ennek kifejlődése az irány, hogy mi legyen; gyümölcse, hogy mit tegyen.“

Ennyit általában a Bernben létező kiállításról.

N. K. Kam.

Konstantinápoly. (Vége.) A ki Corinthot ma látja, nem mer hinni szemeinek, mikor mutatják, hogy ez a hajdani híres város; nem egyéb ez ma szemétnél, romnál, egynehány ház benne, az is moeskos külsejű, valami élesztárak, kávéházak; a város nyugati felén van egy-két kitűnőbb épület, a püspöki lak, templom, iskola, ennyiből áll jelenleg Corinthus; a görög forradalom előtt volt benne mintegy 380 ház, görög templomok, a mik a forradalomkor mind elpusztultak: a város környéke a közeli

*) Uebersichts-tabelle der im J. 1856 in der schweizerischen Eidgenossenschaft zur Ein- und durchfahrt Ver Zollten Waaren. (Bundes Pallast-archiv.)

**) Kiállítási választmány elnöke, június 28-dikán tartott kinyitó beszédjéből.

EMLEKBESZÉD

Magyar-Gyermónostori gróf

KEMÉNY JÓZSEF

Havatalt felett, a gerendi sírkertben.

IV.

(Folytatás.)

d) Nemzékutáni dolgozatok.

1. Hunyadi János eredetéről. Ily czímű oláh naplára tett bírálo dolgozatában: „Calendariu Romanescu pe anul de la Christos. 1830.“ Nemz. Társ. 1839. 133—135. l.
2. További értekezés gubernator Hunyadi János nemzetségéről. Nemz. Társ. 1830. 255—263. l.
3. A Gerliczyek nemzékrendje. Árpádia. Első év. 1833. 156—188. l. Oklevelek 189—227. l.
4. Bálinti. Nemzékutáni értekezés. Árpádia. Másod. év. 1834. 137—175. l.
5. Bethlen Gábor honi fejedelmünk nemzetségéről. Nemz. Társ. 1841. 33. l.
6. A nagy-köpcsényi Liszt család eredete, növekedése és hanyatlása. Uj M. Muz. 1854. I. köt. 489—511. l.

e) Irodalom- s műveltségtörténeti dolgozatok.

1. Kolozsvári phoenix. (A kolozsvári reform. collegium története.) Tud. Gyűjt. 1829. VII. köt. 86—111. l.
2. Egy régi székely poeta emléke. (Gelenchei Szőke Ambrus.) Tud. Gyűjt. 1830. VI. köt. 125—127. l.

3. Régi magyar költészet. (Ozdi Borsos Tamás és Ádám János versei.) Tudománytár. 1840. 80—92. l.

4. Erdősi János élete, saját munkáiból merítve. Uj M. Muz. Ötöd. év. 1855. II. füz. 97—113. l.

5. Szalárdi János, a történész. Uj M. Muz. 1855. V. füz. 233. l.

6. Erdélyi tudományos igyekezetek, egykoru eredeti magános levelek szerint. Uj M. Muz. 1855. VIII. füz. 401—425. és 451—470. l.

7. Báthori István erdélyi vajda s lengyel király, mint a catholicismus pártolója s a jézsuitáknak egy eddig ismeretlen nyomdája. Uj M. Muz. 1855. VII. füz. 378—394. l.

8. Adatok Szacsavay Sándorról. Uj M. Muz. 1856. V. füz. 281—283. l.

9. Benkő Józseflet s a Hóravilág történelméről. — Továbbá: Még valami Szacsavay Sándorról s a Hóradolgozokról. Uj M. Muz. 1856. VI. füz. 334—341. l.

f) Kritikai dolgozatok. — Könyvbirolat.

1. Könyvvizsgálat: „Rövid lajstroma azon országgyűlési artikulusoknak, melyek Erdélyország fejedelemségének kezdetétől fogva a mostani időkig hoztattak, melyben megnevezetik az, hogy melyik uralkodó alatt, minő időben és mely helyen hoztattak artikulusok. Készítette Dálnoki Ince József. Nagy-Szebenben. Filtsch Samuel betűivel. 4r. 1829. 42. lap.“ Tudom. Gyűjt. 1829. VIII. köt. 100—113. l.

2. „De valachorum origine dissertatio, quam pro loco inter professores gymnasiu Cibi. A. C. addictorum obtinendo publice defendendam suscepit P. Fridericus Phleps. Cibi. Typis Samuelis Filtsch. 1829. in 8-o. pag. 30.“ — Jegyzések az erdélyi oláhok történetéről. Tud. Gyűjt. 1830. III. köt. 97—114. l.

3. Hameln városa elveszett gyermekei-

ről és az erdélyi szászok abbéli eredetéről való, mesének rövid literatúrája. Tud. Gyűjt. 1830. VII. köt. 85—92. l.

4. Könyvismertetés: „De gente Bathorea. Quo ad quaestionem, ab illustri societate Jablonoviana propositam, respondet Daniel Georgius Neugeboren, saxo-transilvanus. Editio altera. Cibi. Typis Samuelis Filtsch. 1829. in 8-o. pag. 41.“ Nemz. Társ. 1830. 270—271. l.

5. Könyvismertetés: „Poetry of the Magyars etc. London. n. 12 r. 42. lap.“ (A magyarok poesis s a magyar nyelv és literatura rövid esmerete. Dr. Bowring János által. Nemz. Társalk. 1830. 291—293. l.)

6. Szabad szabadhoz. Nemz. Társ. 1832. 89—92. l. — A 262-d. lapon: „A szabad székely, szász és magyar összeköltetése“ am-bár neve el van titkolva.

7. Könyvismertetés: „Magyar szótár, gyökérrenddel és deakozattal. Készítette Kresznerics Ferencz. 1831.“ Nemz. Társ. 1832. 170. és 183. l.

8. Tévedés. — Idősb W. Jankowich Miklósnak az 1830-d. Tudom. Gyűjt. XII. kötetében, a 28-dik lapon, egy 1543-beli magyar levélben előforduló ezen szavaira: „in Wechwer. 1543.“ Nemz. Társ. 1840. 4. l.

g) Vegyes tárgyú dolgozatok.

1. Régiség és újság. Nemz. Társ. 1832. 284. l. és 25. l.

2. Könyvészeti kalászatok. Harminczkét tömött kézirati ívre terjedő s felette fontos régiségeket tartalmazó historiai egyveleg, az Uj M. Muzem érdemes szerkesztőjének birtokában. Belőle eddigelő ugyanazon haviat VII-d. évfolyamának (1857.) I. III. IV. és V. füz. hoztak közleményeket.

3. Történeti irodalmi ügyekben irt több levelei t. Mike Sándor ur birtokában, kinek szí-

vességéből idővel és szakaszonként mennek az Uj M. Muzumba.

II.

Német nyelven írott művei.

1. Deutsche Fundgruben der Geschichte Siebenbürgens. I. II. Bd. Klausenburg. 1839. u. 1840. 8-o. Verlag von J. Tilsch und Sohn.

A Kurz által szerkesztett ily czímű történelmi gyűjteményben: „Magazin für Geschichte, Literatur und alle Denk- und Merkwürdigkeiten Siebenbürgens. Kronstadt. 1844. u. 1845. 8-o. I. Bd. 1—4. Heft. — II. Bd. 1—4. Heft.“ Következő becses dolgozatai jelentek meg:

2. Offenes Bekenntniß meiner Ansichten über das Schreiben einer Geschichte Siebenbürgens. I. Bd. 1. Heft. 1. l.

3. Ein Bruchstück über Johann Michael Brütus und über den Werth seiner ungarisch-siebenbürgischen Geschichte. I. Bd. 1. Heft. 43. l.

4. Kritische Beurtheilung jener angeblich römisch-dacischen Münzen, deren Beschreibung und Abbildung im „Archive des Vereins für siebenbürgische Landeskunde, I. Bd. 1. Heft. Hermannstadt. 1843.“ der Publicitait übergeben wurde. I. Bd. 1. Heft. 67. l.

5. Die Stiftungen des Auslandes für die dort studierende Jugend Ungarns und Siebenbürgens. I. Bd. 1. Heft. 80. l.

6. Über das in der Diplomatie des Auslandes und Ungarns mit Innbegriff Siebenbürgens erscheinende Linnenpapier. I. Bd. 2. Heft. 100 l.

7. Die ältesten Papiermühlen des Auslandes, Ungarns und Siebenbürgens und die Pa pierzeichen der beiden letzteren aus gleichzeitiger Urkunden erwiesen und insbesondere der Stadt Kronstadt gewidmet. I. Bd. 2. Heft. 134. l.

(Folytatjuk.)

— Az olasz fejedelmek közt azon eszme merült fel, hogy jó lenne a forradalmi működések ellené-

ben szövetséget alkotni egymás között. Szardínia nem akar ezen szövetségbe állani.

Németország. A dán-német ügyben, ki mondaná, hogy nem történt lépés, midőn a porosz király arra a nagy lépésre szánta el magát, hogy Bécsbe utazzék, alkalmasint nem egyéb, mint a nyúlós természetű kérdésben való tanácskozás végett. A dán válaszára jegyzék írta csudálkozónak azon, hogy a német nagyhatalmak már most kívánnak tőlük magyarázatot azon engedményekre nézve, melyeket a hercegségeknek tenni elhatároztak, holott ezeknek kellend előbb rendiek által reform-kivánataikat kifejtjenők, s csak aztán fogna a dán kabinet határozni, minden attól függően, hogy mily magatartást fognak a rendek tanácskoztatuk alatt tanúsítani. A dán kabinet tehát nem a hercegségek történeti, sa német szövetségi uton biztosított jogait ismeri el, hanem ha ezek egy édes kicsit nagy alázattal fognak kívánni, fog a dán kabinet édes kicsinél is kevesebbet egész leereszkedéssel adni, s ily nyilatkozat után is azon reményét fejezi ki válasza végén, hogy a német hatalmak tekintetbe veendik az ő békülékeny indulatát, s magok részéről is a békülékenység és mérséklet kétségtelen jeleit adják. Mire határozza el magát a két német hatalom, még nem tudni; mindenesetre a bécsi találkozás egy fokkal tovább fejleszthette a kérdést. Hogy tisztán német befolyás igazítsa el a bonyolult ügyet, nem igen valószínű; a dán trónörökös szabályozása iránti tekintet azt korán-későn europai kérdéssé látszik átalakítani. Palmerston lord, mint tudjuk, azt europai congressus elé akarja vitetni. Más részt mind Franciaország mind Oroszország intézett volna jegyzékeket a német hatalmakhoz, a melyekben elismerik az ügynek tisztán német jellemét, azonban mégis mérsékelt eljárást

kérnek, s beavatkozás iránti akaratjokat nyíltan ki mondják. Sőt a francia császár a dán kabinetnek egyesenes ígéreteket tett volna bizonyos esetekre. Szóval, a kérdés oly fordulópontra fejlődött, mely még sok pontot helyez kilátásba a végpontra.

UJ POSTA.

A legnépszerűbb francia költő, Beranger temetése Párisban a legfőbb napi esemény. A temetési ünnepély, a melyen 500,000 embernél többen vettek jelen, csendesesen folyt le. Nemcsak roppant nagy katonai erő volt föllálítva, hanem az egész helyőrség is egész nap consignálva volt. A katonaság valóban úgy tetszett mint ha minden perczen várta volna a megtámadást. De a néptömeg nyugodt volt, s feleslegesnek látszottak ezen nagy mérvű elővigyázati intézkedések. Mely bánt kifejezése borongott minden arczon. A gyászünnepele a lehető legnagyobb hivatalos pompával volt végrehajtva. A nép, mely saját költője temetésén részt vettől el volt rekesztve, mindmellőtt is nyíltan kifejezte szereteti adóját. A munkások mind szüneteltek, bár sok vállalkozó elboacsátással fejezte. Sok nő gyászruhában jelent meg. A feledhetlen költő maradandó emlékére, — a kiről talán egyedül mondhatni, hogy az egyetlen ember, kit egész Franciaország a párisi néppel együtt igazán szeretett. — Vendome-utca, a melyben meghalt, jövöben a költő nevét viseli.

Ezen temetésre megjegyzi egy bécsi lap, hogy az egy költő holttestének az élők sorából kilopásától nem sokban különbözik. Az árnyéktól is remeg a jelenkormány, s hogy ne remegne aztán az élő lelkes testektől! A költő árnyának csak 21 napig volt szabad a párisi nép közt ho-

lni — katonai kíséret között kellett kimennie az új szállásra — a Pére Lachaise-sírkertbe.

A kormány keményszerű bölcsességét nem sokan dicserik; sokkal több méltánylatra talál a császár négyongédsége, a ki a nagy költő betegsége alatt azt egy nyoszolyával kínálta meg, hasonlóval ahoz, mely terheességében saját részére készült, s melyben a beteg bizonyos rugóknál fogva erőfeszítés nélkül megfordulhat. Eugénia császárné a Beranger halála napján színházba sem ment, s azt kívánta, hogy páholya üresen maradjon.

— A „Nord“-nak jelentik, hogy a legközelebb Walewszky, Cowley és Hübner urak közt tartott értekezlet Olaszországot tárgyalta; melynek folytán Walewszky gróf az ellen emelt panaszt, hogy Angliában az útleveleket a Mazzini-féle egyéneknek nagyon bőven osztogatják.

A „Pays“ bizonyosnak állítja: miszerint az angol kormány tudatta Mazzinival, hogy az összeesküvéseket Londonban többé nem tűrheti. Azt is állítja, de nem oly bizonyosan, hogy Mazzini felhagyja a forradalmi mesterkedéssel, miután összes vagyonát elköcskázta — tovább csak emlékiratai elkészítésével oltja foglalkozni.

— Andaluziában a communista fölkelés oly kegyetlenül gazdálkodott, hogy a kézrekerültek nem számíthatnak kegyelemre. Csak a 17 éven alól levő ifjak nyernek kegyelemből gályarabságot, a többi rögtön agyonlőtték, mielőtt a hatóság kezére kerültek.

Bécsi Bírán. Julius 21-dikén Erdélyi urb. pap. 80/4, Magyar urbéri pap. 81/4, Nemzeti kölesön 85/4, Arany pénz 7/4, Ezüst 4/4.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

HIVATALOS HIRDETÉSEK.

Kivonatban.

Az erdélyi posta-igazgatóság Szebenben f. é. jul. 10-ről 2446 sz. a. pályázatot hirdet a Kolozsvár és Nagykapus között Gyaluban felállítandó levél-posta expeditorság 120 eft. évi fizetéssel; 200 eft. biztosíték letétele mellett. A pályázók adják be oda szabályszerű kérelmeiket f. é. aug. 10-éig.

A K.-fejérvár-megyei cs. k. törv. szék elnöksége f. é. jul. 10-ről 530 sz. a. pályázatot hirdet az ottan megürlt törv. szék tanácsosi állomásra 1400 vagy történhetleg 1200 eft. évi fizetéssel. A pályázók adják be oda a cs. k. igazságügyi miniszteriumhoz intézendő szabályszerű kérelmeiket négy hét alatt.

Az erdélyi országos cs. k. pénzügy-igazgatóság Szebenben f. é. jul. 13-ról 17,002 sz. a.

pályázatot hirdet a maros-portusi sóhivatalnál ürességbe jött tanítói állomásra 150 eft. évi fizetéssel, szabadszállással, 15 véka gabonával, 12 öl fával és a rendes só-illetéssel. A pályázók adják be oda szabályszerű kérelmeiket f. é. aug. 8-áig.

A K.-fejérvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. jun. 22-ről 1656 sz. a. felhívja a Huszár Borbára özv. gr. Bethlen Farkasné örököseit, jelesen gr. Bethlen Farkast, gr. Bethlen Elizát gr. Teleky Sámuelné, gr. Bethlen Korneliát gr. Waldeck Frigyesné, sat. ellenők, a cs. k. pénzügyvédség által, a tanulói alapítványba tartozó 2000 eft. tőke kamatai iránt indított kereset védelmére Felelettelési határidő 60 nap. Részökre kirendelt ügyvéd Sipos Pál, helyettes Balázs.

A székely-udvarhely-megyei cs. k. törv. szék f. é. máj. 4-ről 287 sz. a. felhívja a sept.

4-kén 1856. végrendelet mellett meghalt szék. udvarhelyi mérsáros Boér Imre hitelezőit, adják be oda követeléseiket f. é. aug. 15-ig.

Urbékkár-pótlási tőke-utalványozás.

A kolozsvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. jul. 2-ről 6120 sz. a. tudatja hogy gróf Haller Borbára özvegy gróf Bethlen Józsefnének és gyermekeinek gr. Bethlen Emil, Gábor, József és Camillónak kentelei birtoka után 9583 ft 30 1/2 kr. kárpótlási tőke és járuléka van megadva. A követelések bejelentendők f. é. septemb. 15-éig. A tárgyalása f. é. novemb. 18-kán d. e. 9-kor.

Az orsz. cs. k. törv. szék Szebenben f. é. június 30-ról 2918 sz. a. tudatja hogy Sipos Józsefnak oláh-ujfalvi birtoka után 423 eft. 30 1/4 kr. urbékkár-pótlási tőke és járuléka van

megadva. A követelések bejelentendők f. é. septemb. 15-éig. A tárgyalása f. é. novemb. 19-kén d. e. 9-kor.

A M.-vásárhely megyei cs. k. törv. szék f. é. jun. 27-ről 3491 sz. a. tudatja, hogy bardozi Cserei Eleknek egrestői birtoka után 368 eft. 22 1/4 kr. kárpótlási tőke és járuléka van megadva. A követelések bejelentendők f. é. septemb. 12-éig. A tárgyalása f. é. novemb. 10-kén d. e. 9-kor.

A M. vásárhely-megyei cs. k. törv. szék f. é. jun. 27-ről 3193 sz. a. tudatja hogy Dinnyés Károly özvegy Nitschhofer Péternének, Gyárfás Ferencnek és Annának Wass Zsigmondónak ballavári birtoka után 306 eft. 26 1/4 kr. kárpótlási tőke és járuléka van megadva. A követelések bejelentendők f. é. septemb. 12-éig. A tárgyalása f. é. november 10-kén d. e. 9-kor.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(225) (1-3)

HASZONBÉR-HIRDETÉS.

A Zoványi-ferdő, a sz.-somlyai cs. k. kerületben, minden rajta lévő épületekkel, legelővel, királyi haszonvételekkel haszonbérbe adatik hat egy másuttan következő évek, az 1858-k év ápril. 24-től számítva, árverés után, mely a folyó év november 12-kén tartatik helyben Zoványon 147 szám alatt. A vállalkozók 400 ft. bálnapénz letétele mellett szólhatnak az árveréshez. Addig is a vállalkozók bérmentes levelek által a feltételek felől. Ész Biharban Veres községében alólírtán, mint tulajdonosok s megbízottaknál értekezhetnek.

Kelt Zoványon, jun. 21. 1857.

Virág Károly

(220) (3-6)

Palackférgek ellen

csalhatlan szer találtaik MARK VITZ J. kereskedésében. Kolozsvárt, középútcza 458. Ara egy vegeszkének 10 kr. pp.

(224) (2-3)

Haszonbérbe adandó jószág.

Gróf Péjácsevich Márknő, született gróf Bethlen Hermína springi és nyárad-szent annai jószágai folyó év Sz. Mihály napjától kezdve, árverés után hat évre haszonbérbe adatnak és pedig a springi jószágnak árverezési napja le-

(217) (5-8)

Alólírt porcellán raktárban b. középútcza 462 szám alatt.

Ujból nagy mennyiségű edény érkezett, melynél fogva dűsan van ellátva a legjobb minőségű valódi porcellán — nemükkel kitűnő olcsó árban; mely gazdasági tekintetben is, ugy tar-tósságára mind szépségére néz, minden más fajta edényt felülhalad; ennél fogva minden háztartás-nál nélkülözhetlen és legjobban ajánlható.

A sokféle legújabb színezett, aranyozású és formájú asztali terítékek 6—12—24 személyre, ugy szintén a theás és kávés edények egyszerű választékkal, mindenki kívánságát is szükségint teljesen kielégítendik. Ezen kívül gazdagon el van látva a raktár: mosdó-edényekkel, gyümölcs-kosarakkal, virágtartókkal, író-eszközökkel, kenyér-kosarakkal, virágcserepekkel, con-fectes tállakkal, igen szép apró csemegé-tányérrakkal, tejes csebrekkel, vajtartó szelencékkel és még számtalan toletole és luxus-tárgyakkal.

E raktár nagyszerűsége úgy, mint az edények szépsége mindenkit meg fog lepni.

SZENKOVITS MÁRTON.

end folyó év augusztus 21-n aszentannai jószágnak pedig, folyó év szeptember 1-jén mind két árverezés az illető jószág helyszínén. A feltételek ugyanott az árverezést meg előző napon meg-láthatók, de addig is bővebb felvilágosítást adand alólírt, mint az irt jószágok főigazgatója, lakása Borsán utó posta Válaszút.

Borsá, július 19-kén 1857.

Keményfi József, jószág igazgató.

(223) (2-2)

Egy 6 1/2 oktávás zongora örök áron eladó. Értekezhetni a tulajdonossal Kolozsvárt, a nagy piacon 552 sz. alatti háznál.

(77) (3-8)

Alólírt a száj- és fogbetegségek több eseteiben kedvező sikerrel rendeli a szene-dőknek gyógyszerül:

Popp J. G. fogorvos (belváros Goldschmidgasse, 604 sz.)

Anatherin Szájvizét

minél fogva azt bátran meri ajánlani bárkinek Bécs, oct. 1855

Dr. Born, m. k.

Bizományosok: Kolozsvárt Wolff J. gyógyszerész. Szebenben: Zóhrer Ferencz J. Brásóban: Kim Klockner és Hoffmann J. Szász városban: Leonhár F. J. M. Váshelyt: Fogarasi D. Medgyes: Oerendi F. J. Segesvárt: Misselbacher B. J. Károlyi fejérvárt: Megay F. Beszterczen: Dietrich és Fleischer K. Váshelyen: Kléber gyógyszerész Erzsébetvárosban: Schmidt F. Thordan: Wolff G. gyógyszerész Balászfalván: Kovrig Tivadar.

(43)

Fris szállítmány!!!

Csász. kir. legfelsőbb szabadalommal és a magas porosz kir. orvosügyi ministerium jóváhagyásával.

BORCHARDT

orvostudornak

GYÓGY-FÜSZERES

NÖVÉNY-SZAPPANJA

számos növényi, névszerint fűszeres és áther-olajos anyagon kívül tartalmaz még és-ványos alkatrészeket is, melyek ezen szappan hatályát sajátosságossá és jellemzővé teszik. Az nem csak hogy a bőrt puhán és hajlékonyan tartja, s ezáltal annak higözölését szabad d á teszi, hanem vegy-alkatrészei által felszívólag és változtatólag is hat a bőrre, az alhátyázatra és mirigyes létszerekre, s azokat ujitott tevékenységre ingerli. Dr. BORCHARDT növény-szappanja ennél fogva éppen oly jeles szepítő, mint alkalmas szer az anynyira terhes szepítő, porszedékek, fakedékek és más bőrtisztatálanságoknak gyengéd módon és rövid idő alatti eltávolítására.

A Dr. BORCHARDT-féle Növény-szappan zöld betűkkel nyomott fejtér s az itt álló bélyeggel ellátott eredeti pakétáscsákban árultatik s Kolozsvárt csupán WOLFF J. gyógyszer-tárában található, és Tordán WOLFF GÁBOR gyógyszerésznél.

(221) (2-3)
STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

Fichtel, T. E. Beitrag zur Mineralgeschichte von Siebenrgen.
1-e Theil Nachricht von den Versteinerungen in Siebenrgen.

2-e Theil, Geschichte des Steinsalzes und der Steinsalzgruben in Siebenrgen, 2 Theile broschirt f. 60.

REVÉSZ Imre. Vélemény a magyar protestáns. Egyházalkotmány fő pontjai felett, különösen a jövedő törvényhozárra árt. zve 40 kr.

A FINOM Társalgó, útmutatás jó társaságokban, névnapj menegzői s több más társas körökbeni udvarias beszéd, s udvarias viselet meg szerzésére ára 48 kr.

(226) (1-3)

Eladó-ház.

Belső-középútczában az 529 szám alatti ház öt szoba, konyha és istállósval — külön telek — örök áron eladó. Értekezhetni belső-középútcza 460 számú háznál vagy a Stein boltjában.